

Congresverslag

Confrontatie uit Liefde Tweejaarlijkse congres in Beilen 'de Keerkring', 23-26 april 2008

Gidia Jacobs, Marjo Ramakers, Debora Duyvis

Van 23 tot en met 26 april j.l. organiseerde de Keerkring, Kenniscentrum voor Relatieproblematiek te Beilen, hun tweejaarlijkse congres voor en door relatietherapeuten. De organisatie had zich uitdrukkelijk meer gericht op seksuologen in de keuze van hun sprekers en workshops, wat ook daadwerkelijk resulteerde in meer seksuologische hulpverleners in het publiek. Het congres was verder zonder meer goed georganiseerd, inhoudelijk was het een goed congres en de sfeer was ondanks het grote aantal bezoekers (450 op de centrale congresdagen) er een van 'kameraadschappelijkheid en gezelligheid' en in zo'n sfeer leert men ongetwijfeld beter dan in een 'droge' omgeving.

Er waren uitsluitend buitenlandse sprekers, met de hierna te noemen Amerikaanse en Belgische psychologen en psychotherapeuten. De workshops werden ook door Nederlandse collega's vorm gegeven. Er was een ruim aanbod van relatief nieuwe therapie-richtingen en wat die kunnen betekenen voor het werken met echtparen. Eigenlijk vormde dat de hoofdmoot van het congres. De enige sterk wetenschappelijk geïntendeerde presentatie kwam van Scott Miller (*Institute for the Study of Therapeutic Change* te Chicago), die in een razendsnelle, komische, maar heldere show met empirisch onderzoek uiteenzette dat niet de methode maar m.n. de therapeut er toe doet: koren op de molen van de relatietherapeuten en seksuologen die in de behandeling uiteraard steeds gericht zijn op 'persoonlijke verbinding'.

Aan het centrale gedeelte van het congres ging een eendaagse workshop vooraf van Jeffrey Young (*Institute for Schema Therapy* te New York), die uiteenzette wat Schema Focused Therapy kan betekenen voor het werken met echtparen. In de methode worden met name de emotionele noden van de partners centraal gesteld. De methode is vooral ontwikkeld voor het werken met mensen met as-II problematiek, oftewel ernstige persoonlijkheidsproblematiek. In zijn presentatie stond meer de relatiekant dan de sekskant op de voorgrond en Young kon dan ook op kritische vragen rekenen van de seksuologen in het publiek wanneer hij zich

enigszins ongefundeerd inliet met een begrip als chemie. Young heeft het over *Chemistry* en *Schema Chemistry*: het gaat daarbij om 'schema's' die een gevolg zijn van ervaringen in het verleden waardoor mensen zich tot elkaar aangetrokken voelen maar die tevens botsingen veroorzaken. Ook het iets te veel benadrukken van de 'diepere' impact van deze therapie ten opzichte van andere en de veronderstelde *characterological change* die zou optreden door deze therapie, riep verzet op. Het integreren van de ervaringen uit het verleden van patiënten met hun hedendaagse emotionele modus, werd geïllustreerd met mooi beeldmateriaal van live sessies. De precieze betekenis van Schema Therapie voor de seksuologische hulpverlening kan zeker door middel van meer training uitgewerkt worden.

Super Seksuologen?

De eerste echte congresdag werd door de scheidend organisator Jan Bout met een prachtig dansfilmpje geopend van een Aziatisch professioneel balletpaar waarvan de man een been en de vrouw een arm mist. Een betere 'verbeelding' van de intentie van dit congres als inspiratiebron van wat wij met ons werk willen bereiken had hij niet kunnen geven. De ochtend was levendig, met opnieuw Young als spreker ten behoeve van het nieuw gearriveerde publiek, na de opening van Scott Miller. Miller ging later in zijn workshop in op hoe je een uitstekende therapeut kunt worden. Belangrijke ingrediënten zijn: vooral veel doelgericht oefenen op specifieke punten, goed in contact blijven met de cliënt (ook buiten de sessies, door bijvoorbeeld iemand zelf te bellen na een ziekenhuisopname) en vooral ingaan op wat de cliënt denkt nodig te hebben. Het onderzoek van Miller is intrigerend en via de website www.talkingcure.com kan men er meer over aan de weet komen. Het zou de moeite waard zijn om Miller uit te nodigen voor een workshop voor uitsluitend seksuologen om te leren hoe we *Super Sexologists* worden; met andere woorden, om erachter te komen in hoeverre de onderzoeksgegevens overdraagbaar zijn naar onze discipline.

Aansluitend gaf Yvonne Dolan (*Institute for Solution Focused Therapy* te Highland) een presentatie over Oplossingsgerichte Therapie in het werken met echtparen. In tegenstelling tot Schnarch's benadering, die specifiek op echtparen gericht is en Youngs Schema Therapie, die ook duidelijk relatiegericht werkt, lijkt oplossingsgerichte therapie meer een individuele therapie te zijn, maar dan met twee mensen. Desalniettemin is het niet overmatig problematiseren van moeilijkheden, maar gericht zijn op wat er wel mogelijk is, iets wat veel SH-ers aanspreekt. Immers veel echtparen die in therapie komen zeggen dat de seks ooit goed is geweest, waardoor wij er meestal vanuit gaan dat prettige seks in principe mogelijk is. Oplossingsgerichte technieken zijn vaak toekomstgericht. Als enige durfde Yvonne Dolan het aan om het 400-mensen tellende publiek een oefening te laten doen, altijd een welkome afwisseling tussen de PowerPoint presentaties door. De voordracht van Haim Omer Universiteit van Tel Aviv) over *authoratief* ouderschap gaf een ander verfrissend inzicht in de rol-conflicten tussen ouders en kinderen. Het *authorative* ouderschap is een 'nieuwe' vorm

van ouderschap, waarin ouders vaak nog getraind moeten worden. Vanuit gelijkwaardigheid en bescherming van de ouder ten opzichte van het kind worden grenzen aangebooden en conflicten gevoerd. De ochtend werd afgesloten door de Leuvense hoogleraar Peter Rober (Interfaculteit voor Familiale en Seksuologische Wetenschappen), die onderzoek doet naar de innerlijke dialoog die de therapeut voert met zichzelf en de beslissingen die hij neemt op basis van de innerlijke dialoog of op basis van de context die bepaald wordt door de cliëntvariabelen. Zijn betoog was innemend, deed wat filosofisch aan en was daardoor een welkome afwisseling, maar er was nog geen duidelijke boodschap of conclusie aan te verbinden.

Na de middag werd een aanvang gemaakt met de workshops. In onze beleving hebben workshops waarin de deelnemers ook echt aan het werk gezet worden een pre boven workshops waarin de leider alleen maar vertelt wat hij/zij vindt/weet. Hoewel bijvoorbeeld Vansteenwegen (KU Leuven) een leerzame bijeenkomst hield over het overbruggen van verschillen in relaties van 55+, viel hij helaas in de laatste categorie. In de workshops van Dolan, Miller en Fruzzetti (Mindfulness) en Wagenaar (Emotion Focused Therapy) mochten we zelf oefenen. Bij Dolan met een oplossingsgerichte techniek van vragen naar hoe een hoger schaalpunt bereikt zou kunnen worden en bij Fruzzetti met een aandachtgerichte oefening met de ademhaling van jezelf, je buurman en de rest van de zaal. Het ervaren van hoe het is in de cliëntrol en de therapeutrol met nieuwe werkvormen zou welhaast een verplicht onderdeel van workshops moeten zijn, niet in de laatste plaats om de vermoeidheid die in de loop van de dag optreedt wat om te buigen. Ook Fruzzetti kon in zijn workshop duidelijk aangeven hoe met interactieve technieken de negatieve gevoelens in de relatie tot positieve konden worden aangezet.

Waar blijft confrontatie?

Wat niet zo goed uit de verf kwam, bij geen van de sprekers was het begrip Confrontatie. Justine van Lawick (Lorentzhuis te Haarlem), die het panel aan het eind van de dag leidde vroeg zich terecht af waar de Confrontatie tussen de verschillende benaderingen bleef. Divergeren we niet te veel

in onze therapeutische richtingen? Dit bijzonder interessante punt bleef echter ook aan het slot van de dag een beetje in de lucht hangen.

Op de tweede congresdag stonden de workshops meer centraal dan de lezingen, wat een goede keus was van de organisatie. Zeker als je de pre conferentie dag met Young had gevolgd, was je wel toe aan wat beslotener werken. In de ochtend waren twee mooie voordrachten van Schnarch (*Marriage & Family Health Center* te Colorado) en van Luyens (UZ Leuven). Voor wie met hun werk bekend was, was het een prettige opfrissing van kennis. Ook al ben je geen Schnarchiaan, het moet gezegd worden dat hij het begrip Confrontatie met zijn werk wel het meeste recht doet van alle sprekers. Na het congres was er voor de liefhebbers nog de mogelijkheid om workshops bij Schnarch en zijn vrouw te volgen.

In de loop van het congres hebben we veel ideeën opgedaan om lopende therapieën op te frissen. Toch rest de vraag of de sprekers en workshopleiders de therapiemogelijkheden wat betreft de potentie van sommige echtparen niet overschatten. De beelden van 'de volgroeide relatie' die sommigen neerzetten, zijn misschien maar aan een minderheid van onze cliënten voorbehouden. Ander puntje van zorg is ook de onjuiste interpretaties die sommige sprekers maakten van andere therapieën en theorieën; Young wat betreft cognitieve gedragstherapie en Schnarch over attachmenttheorie. Maar het ruimhartige publiek kon er niet echt over vallen.

Het heerlijke voorjaarsweer was een geschenk voor de pauzes en de lunches, maar het programma zat zo goed in elkaar dat het ondanks het mooie weer niet uitnodigde tot spijbelen. Wie wil weten hoe een 'excellent therapist' te worden, gaat te rade bij Scott Miller, wie wil weten hoe een congres excellent te organiseren gaat te rade in Beilen.

Wie zich geënthousiasmeerd voelt, in 2010 zijn er nieuwe kansen. Wellicht dat door het nieuwe hoofd van de organisatie van het congres, Albert Neeleman, er nog weer een extra stukje seks en relatie (ipv relatie en seks) ingebracht kan worden. Wie inhoudelijk meer wil proeven kan de presentaties downloaden via de website www.confrontatieuitliefde.nl.